

Frågeguide

Kvalitetsgranskning Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi (2010)

Huvudmannen

1.1 Förvaltningschef (eller motsvarande) m.fl.

Inledning

- Hur uppfattar ni att det fungerar för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi i era grundskolor?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Vilka rutiner finns det för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ *Vilka medarbetare?*
 - ✓ *Vad görs?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar läs- och skrivsvårigheter vanligtvis uppmärksammas?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar utredningarna vanligtvis göras?*
 - ✓ *Hur lång är väntetiden för att göra en sådan utredning?*
 - ✓ *I vilken utsträckning beaktas det i arbetet med kartläggning och utredning faktorer på såväl organisations-, grupp- som individnivå?*
 - ✓ *Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns det i arbetet med att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
- Vilka möjligheter finns det i huvudmannens resp. skolornas resursfördelningssystem att ta hänsyn till läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Samverkan

- Hur fungerar samverkan mellan den centrala elevhälsan (eller motsvarande) och grundskolorna (rektor resp. lärare) vid läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Hur fungerar samverkan med externa parter i dessa frågor? Vilka parter gäller det?

Anpassning av undervisningen

- Hur fungerar anpassningen av undervisningen för dessa elever?
 - ✓ *Hur vet ni det?*

Särskilt stöd

- Hur är tillgången till särskilt stöd för dessa elever?
 - ✓ *Hur vet ni det?*

- ✓ Vilken tillgång finns det inom er verksamhet till specialkompetens inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- ✓ Vilken tillgång finns det till extern specialkompetens inom området?
- ✓ Vilka möjligheter och svårigheter (dilemman) finns det i arbetet med särskilt stöd?
- ✓ Hur är tillgången till alternativa verktyg?
- ✓ Vad krävs för att få sådana verktyg?
- ✓ Vem bekostar dem?

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilka krav på utbildning gäller vid anställning av lärare i grundskolan?
- Vilken tillgång har den undervisande personalen till handledning inom området läs- och skrivutveckling resp. läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Vilka kompetensutvecklingsinsatser inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi har genomförts?
 - ✓ Planerade insatser framöver?

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur går det för elever (läs- och skrivsvårigheter/dyslexi) i grundskolan?
 - ✓ Hur vet ni det?
- Hur går det för dem i gymnasiet?
 - ✓ Hur vet ni det?
- Vilka insatser har gjorts från er sida för att utveckla och förbättra verksamheten vid läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ Vilka resultat har det gett?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

1.2 Centrala elevhälsan (eller motsvarande)

Inledning

- Hur uppfattar ni att det fungerar för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi i era grundskolor?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Vilka rutiner finns det för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ *Vilka involveras och hur?*
 - ✓ *Vad görs?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar läs- och skrivsvårigheter vanligtvis uppmärksammas?*
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ *Vilka medverkar?*
 - ✓ *Vad görs?*
 - ✓ *I vilken utsträckning beaktas det i arbetet med kartläggning och utredning faktorer på såväl organisations-, grupp- som individnivå?*
 - ✓ *Hur lång är väntetiden för att göra en sådan utredning?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar utredningarna vanligtvis göras?*
 - ✓ *Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns i arbetet med att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
- Vilka möjligheter finns det i huvudmannens resp. skolornas resursfördelningssystem att ta hänsyn till läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Samverkan

- Hur fungerar samverkan mellan den centrala elevhälsan (eller motsvarande) och grundskolorna (rektorer och lärare) i frågor som rör läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Hur fungerar samverkan med externa parter i dessa frågor? Vilka parter gäller det?

Anpassning av undervisningen

- Hur väl fungerar anpassningen av undervisningen för dessa elever?
 - ✓ *Hur vet ni det?*
 - ✓ *Vilket genomslag har råd från er och olika experter vid anpassningen av undervisningen för dessa elever?*
 - ✓ *Skiljer det sig åt beroende på ämne och/eller lärare? I så fall – på vilket sätt?*

Särskilt stöd

- Hur är tillgången till särskilt stöd för dessa elever?
 - ✓ *Vilka alternativa verktyg använder eleverna i skolan och när de gör uppgifter hemma?*
 - ✓ *Vilken samverkan finns med Skoldatatek eller motsvarande verksamheter?*
 - ✓ *Vilken tillgång finns det inom er verksamhet till specialkompetens inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
 - ✓ *Hur stort elevunderlag har dessa personer?*
 - ✓ *Vilken tillgång finns det till extern specialkompetens inom området?*
 - ✓ *Vilka möjligheter och svårigheter (dilemman) finns det i arbetet med särskilt stöd?*

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilken tillgång har den undervisande personalen till handledning inom området läs- och skrivutveckling resp. läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur går det för elever (läs- och skrivsvårigheter/dyslexi) i grundskolan?
 - ✓ *Hur vet ni det?*
- Hur går det för dem i gymnasiet?
 - ✓ *Hur vet ni det?*

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

2 Rektorn

Inledning

- Hur uppfattar du/ni att det fungerar i den här skolan för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Vilka rutiner finns det för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ *Vilka medverkar? Vad görs?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar läs- och skrivsvårigheter vanligtvis uppmärksammas?*
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ *Vilka medverkar?*
 - ✓ *Vad görs?*
 - ✓ *I vilken utsträckning beaktas det i arbetet med kartläggning och utredning faktorer på såväl organisations-, grupp- som individnivå?*
 - ✓ *Hur lång är väntetiden för att göra en sådan utredning?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar utredningar vanligtvis göras?*
 - ✓ *Hur många av eleverna har varit föremål för sådan utredning?*
- Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns i arbetet med att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Vilka möjligheter finns det i huvudmannens resp. skolans resursfördelningssystem att ta hänsyn till läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Anpassning av undervisningen

- Hur väl fungerar anpassningen av undervisningen för dessa elever?
 - ✓ *Hur vet du/ni det?*
 - ✓ *Skiljer det sig åt beroende på ämne och/eller lärare? I så fall – på vilket sätt?*
 - ✓ *Vilket genomslag har utredningsresultat och råd från olika experter vid anpassningen av undervisningen för dessa elever?*
 - ✓ *Vad krävs för att elever ska få alternativa verktyg?*
 - ✓ *Vilka alternativa verktyg använder eleverna i skolan och när de gör skoluppgifter hemma?*
 - ✓ *Vilken samverkan finns med Skoldatatek eller motsvarande verksamheter?*

Särskilt stöd

- Hur är tillgången till särskilt stöd för dessa elever?
 - ✓ *I vilka ämnen ges särskilt stöd?*
 - ✓ *Vilka insatser ges inom klassens ram? Vem bestämmer det?*
 - ✓ *Vilka insatser ges utanför klassens ram? Vem bestämmer det?*
 - ✓ *Hur fungerar arbetet med att utarbeta och följa upp åtgärdsprogram?*
 - ✓ *Vem fattar beslut om särskilt stöd?*
 - ✓ *Är det några av dessa elever som inte läser alla ämnen? Vilka ämnen? Vem beslutar om det?*
 - ✓ *Hur vet du/ni vilka resultat det särskilda stödet ger?*
 - ✓ *Hur är tillgången inom skolan till specialkompetens inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
 - ✓ *Hur är tillgången till extern specialkompetens inom detta område?*

Samverkan

- Hur fungerar samverkan mellan skolan, elever och föräldrar?
- Hur fungerar samverkan mellan personal i förskoleklass och årskurs 1-9 samt vid lärarbyten?
- Hur fungerar samverkan mellan den centrala elevhälsan (eller motsvarande) och externa parter i arbetet med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi? Vilka parter gäller det?
- Hur fungerar det med överlämnandekonferenser då elever börjar eller slutar skolan?

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilken kompetensutveckling inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi har genomförts?
- Vilken tillgång finns det till handledning inom området läs- och skrivutveckling resp. läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur arbetar du/ni för att följa upp elevers (läs- och skrivsvårigheter/dyslexi) kunskapsutveckling och resultat?
- Hur går det för dem i grundskolan? Hur vet du/ni det?
- Hur vet du/ni hur det går för dem i gymnasiet?
- Vilka insatser har skolan vidtagit för att utveckla och förbättra verksamheten vid läs- och skrivsvårigheter/dyslexi? Vilka resultat har det gett?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

3 Lärare (gruppintervju)

Inledning

- Hur uppfattar ni att det fungerar i den här skolan för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Hur arbetar ni för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ *Vilka medverkar?*
 - ✓ *Vad görs?*
 - ✓ *I vilken ålder brukar läs- och skrivsvårigheter vanligtvis uppmärksammas?*
 - ✓ *Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns i detta arbete?*
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ *Är det något i detta arbete som skulle behöva förbättras? I så fall vad? Varför?*

Anpassning av undervisningen

- Hur fungerar anpassningen av undervisningen för dessa elever?
 - ✓ *Vad tycker ni är särskilt betydelsefullt i detta arbete?*
 - ✓ *Hur många elever undervisar var och en av er? Hur många av dem är i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
 - ✓ *Vilket genomslag har synpunkter från er och olika experter vid anpassningen av undervisningen för dessa elever?*
 - ✓ *Vilka möjligheter har eleverna att läsa och skriva olika typer av texter?*
 - ✓ *Vilka möjligheter har de att, före, under och efter detta, samtala om texterna och uppgifterna?*
 - ✓ *Vilka möjligheter har de att redovisa uppgifter och kunskaper på alternativa sätt?*
 - ✓ *Hur fungerar detta praktiskt i t.ex. engelska och so (samhällsorienterande ämnen)?*
 - ✓ *Vad krävs för att elever ska få alternativa verktyg?*
 - ✓ *Vilka alternativa verktyg använder eleverna i skolan och när de gör skoluppgifter hemma?*
 - ✓ *Känner ni er trygga i hur dessa verktyg ska användas?*

Särskilt stöd

- Vilka former av särskilt stöd ges till dessa elever?
 - ✓ *Vilka insatser ges inom klassens ram?*
 - ✓ *Vilka insatser ges utanför klassens ram?*
 - ✓ *Hur fungerar arbetet med att utarbeta och följa upp åtgärdsprogram?*

- ✓ *I vilka ämnen ges särskilt stöd?*
- ✓ *Vem beslutar om särskilt stöd?*
- ✓ *Hur vet ni vilka resultat det särskilda stödet ger?*
- ✓ *Är det några av dessa elever som inte läser alla ämnen? Vilka ämnen? Vem beslutar om det?*

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur arbetar ni för att följa upp dessa elevers kunskapsutveckling och resultat?
- I vilken utsträckning når eleverna nationella mål i olika ämnen?
- Vilka möjligheter har ni att använda den s.k. "pysparagrafen" när ni sätter betyg på dessa elever?
- Hur vet rektorn hur det går för dessa elever?

Samverkan

- Hur fungerar samverkan inom personalgruppen då det gäller dessa elever?
- Hur fungerar samverkan mellan skolan, elever och föräldrar?
- Hur fungerar samverkan mellan er, den centrala elevhälsan (*eller motsvarande*) och ev. externa parter? Vilka parter gäller det?

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilken/vilka utbildning/ar har ni?
- Vilken kompetensutveckling inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi har ni fått?
- Vilken tillgång har ni till handledning inom området läs- och skrivutveckling resp. läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

4 Lärare (enskild lärare)

Inledning

- Hur uppfattar du att det fungerar i den här skolan för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Hur arbetar du för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ Vad gör du då?
 - ✓ Vilka medverkar?
 - ✓ I vilken ålder brukar du vanligtvis uppmärksamma läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns i detta arbete?
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ Har det gjorts en sådan utredning för någon/några av dina elever?
 - ✓ Vilka medverkade? Vad gjordes? Vad hände sedan?

Anpassning av undervisningen

- Hur många elever undervisar du? Hur många av dem är i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Hur arbetar du för att anpassa undervisningen för dessa elever?
 - ✓ Vad tycker du är särskilt betydelsefullt i detta arbete?
 - ✓ Hur har du kommit fram till att du ska arbeta på det här sättet?
 - ✓ Vilket genomslag har råd från kollegor och olika experter vid dessa anpassningar?
 - ✓ Vilka möjligheter ger du dina elever att läsa och skriva olika typer av texter?
 - ✓ Vilka möjligheter har de att, före, under och efter detta, samtala om texterna och uppgifter?
 - ✓ Vilka möjligheter har de att redovisa uppgifter och kunskaper på alternativa sätt?
 - ✓ Vad krävs för att elever ska få alternativa verktyg?
 - ✓ Vilka alternativa verktyg använder eleverna i skolan och när de gör skoluppgifter hemma?
 - ✓ Känner du dig trygg i hur dessa verktyg ska användas?
 - ✓ Vilken samverkan har du med Skoldatatek eller motsvarande verksamheter?
 - ✓ Finns det andra verktyg eller anpassningar som du tror att dessa elever skulle behöva?

Särskilt stöd

- Vilka former av särskilt stöd ges till dessa elever?
 - ✓ Vilka insatser ges inom klassens ram? Vem bestämmer det?

- ✓ *Vilka insatser ges utanför klassens ram? Vad arbetar de med då? Vem bestämmer att det ska vara så?*
- ✓ *Hur arbetar du med att utarbeta och följa upp åtgärdsprogram?*
- ✓ *Hur vet du vilka resultat det särskilda stödet ger?*
- ✓ *Är det några av dessa elever som inte läser alla ämnen? Vilka ämnen? Vem beslutar om det?*
- ✓ *Vilken tillgång har du, inom skolan, till specialkompetens inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?*
- ✓ *Vilken tillgång har du till extern specialkompetens inom detta område?*

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur arbetar du för att följa upp dessa elevers kunskapsutveckling och resultat?
- Hur arbetar du med utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner?
- I vilken utsträckning når eleverna nationella mål i olika ämnen?
- Vilka möjligheter har du att använda den s.k. "pysparagrafen" när du ska sätta betyg på dessa elever?
- Hur vet rektorn hur det går för dessa elever?

Samverkan

- Hur fungerar samverkan mellan dig, eleverna och föräldrarna?
- Hur fungerar samverkan inom personalgruppen då det gäller dessa elever?
- Hur fungerar samverkan vid lärarbyten, övergång till gymnasieskolan osv.?

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilken/vilka utbildning/ar har du?
- Vilken kompetensutveckling/utbildning om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi har du fått?
- Vilken tillgång har du till handledning inom området läs- och skrivutveckling resp. läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

5 Specialpedagog resp. speciallärare i skolan

Inledning

- Hur uppfattar ni att det fungerar i den här skolan för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Vilket uppdrag och ansvar har ni i detta arbete?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- Vilka rutiner finns det för att uppmärksamma och kartlägga läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ Vilka medverkar? Vad görs?
 - ✓ I vilken ålder brukar läs- och skrivsvårigheter vanligtvis uppmärksammas?
 - ✓ Vilka dilemman (möjligheter och svårigheter) finns i detta arbete?
- Vilka rutiner finns det för att utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ Vilka medverkar? Vad görs?
 - ✓ Hur lång är väntetiden för att göra en sådan utredning?
 - ✓ I vilken ålder brukar utredningar vanligtvis göras?
 - ✓ I vilken utsträckning beaktas det i arbetet med kartläggning och utredning faktorer på såväl organisations-, grupp- som individnivå?
- Vilka möjligheter finns det i huvudmannens resp. skolans resursfördelningssystem att ta hänsyn till läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

Anpassning av undervisningen

- Hur fungerar anpassningen av undervisningen för dessa elever?
 - ✓ Vem bestämmer vad eleven ska arbeta med i klassrummet?
 - ✓ Vem bestämmer vad eleven ska arbeta med utanför klassrummet? Vad arbetar de med där?
 - ✓ Berätta hur ni anpassar den undervisning som ni ansvarar för och hur många elever det rör.
 - ✓ Vilket genomslag har råd från er och olika experter vid dessa anpassningar?
 - ✓ Hur anpassas undervisningen i olika ämnen? Hur fungerar det t.ex. i engelska och so?
 - ✓ Vilka möjligheter har eleverna att läsa och skriva olika typer av texter?
 - ✓ Vilka möjligheter har de att, före, under och efter detta, samtala om texterna och uppgifter?
 - ✓ Vilka möjligheter har de att redovisa uppgifter och kunskaper på alternativa sätt?
 - ✓ Vad krävs för att elever ska få alternativa verktyg?
 - ✓ Vilka alternativa verktyg använder eleverna i skolan och när de gör uppgifter hemma?
 - ✓ Finns det andra verktyg eller anpassningar som ni tror att dessa elever skulle behöva?

- ✓ *Vilken samverkan har ni med Skoldatatek eller motsvarande verksamheter?*
- ✓ *Vilken utbildning har ni vad gäller alternativa verktyg?*

Särskilt stöd

- Vilka former av särskilt stöd ges till dessa elever?
 - ✓ *I vilka ämnen ges särskilt stöd?*
 - ✓ *Vilka insatser ges inom resp. utanför klassens ram?*
 - ✓ *Vem bestämmer att det ska vara så?*
 - ✓ *Hur vet ni vilka resultat det särskilda stödet ger?*
 - ✓ *Är det några av dessa elever som inte läser alla ämnen? Vilka ämnen? Vem beslutar om det?*

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur arbetar ni för att följa upp elevers (läs- och skrivsvårigheter/dyslexi) kunskapsutveckling och resultat?

Samverkan

- Hur fungerar samverkan inom personalgruppen då det gäller dessa elever?
- Hur fungerar samverkan mellan skolan, elever och föräldrar?
- Vilken samverkan har ni med personer med specialkompetens inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi? Vem/vilka är det?

Den undervisande personalens utbildning och kompetens

- Vilken/vilka utbildning/ar har ni?
- Vilken kompetensutveckling inom området läs- och skrivsvårigheter/dyslexi har ni fått?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan vad gäller skolgången och utbildningen för elever i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?

6 Elever

Inledning

- Hur tycker ni att det är att gå i den här skolan?
- Vilka ämnen är roligast? Vilka är jobbigast?

Anpassning av undervisningen

- Jobbar alla i era klasser med samma böcker och uppgifter i ett ämne eller kan man arbeta på olika sätt? Berätta!

- ✓ *Fungerar det här olika beroende på vilket ämne det är? Berätta!*
- ✓ *Vad görs för att ni lättare ska kunna läsa olika texter, uppgifter och böcker?*
- ✓ *Brukar ni prata i klassen om de uppgifter och böcker som ni jobbar med? Berätta!*
- ✓ *Vad görs för att det ska vara lättare för er att skriva texter, skriva svar på uppgifter osv.?*
- ✓ *Hur gör ni för att hinna med att t.ex. skriva av från tavlan? Kan ni få renskrivna anteckning från någon?*
- ✓ *Vilka möjligheter har ni att redovisa uppgifter på ett sätt som fungerar för er?*
- ✓ *Får ni tips och förslag från lärarna om hur ni kan göra för att klara olika uppgifter?*
- ✓ *Vet klasskamrater om ifall en elev är i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi? Hur fungerar det då?*
- ✓ *Hur fungerar det när ni gör läxor och uppgifter hemma?*
- ✓ *Vad gör ni och era klasskamrater när ni är på biblioteket?*

- **Alternativa verktyg**

- ✓ *Vilka alternativa verktyg (t.ex. särskilda datorprogram, ljudbok/talsyntes, talböcker) har ni i skolan resp. hemma? När använder ni dem?*
- ✓ *Hur tycker ni att det fungerar att använda dem?*
- ✓ *Vem har lärt er hur de ska användas?*
- ✓ *Vet era lärare hur de ska användas?*
- ✓ *Vem hjälper er att välja talböcker?*

- **Om prov**

- ✓ *Kan ni få extra tid, eller göra på ett annat sätt, när ni har prov?*
- ✓ *Kan ni få göra ett prov muntligt istället för skriftligt?*
- ✓ *Kan ni använda alternativa verktyg när ni gör prov?*

Särskilt stöd

- Vilket särskilt stöd får ni om det är svårt att klara ett ämne? Vad arbetar ni så fall med och på vilket sätt?
- Har ni och era föräldrar varit med om att göra ett så kallat åtgärdsprogram?
- Är det någon annan form av stöd som ni skulle behöva? Berätta!
- Vilken hjälp får ni av speciallärare eller specialpedagog?
 - ✓ Vad gör ni då?
 - ✓ Får ni sådan hjälp i klassrummet eller någon annanstans?

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur ofta har ni utvecklingssamtal och vad pratar ni om då?
- Hur jobbar ni och lärarna med det som skrivs i den individuella utvecklingsplanen?
- Hur tror ni att det kommer att fungera för er när ni börjar i gymnasiet (*fråga till elever i årskurs 8 och 9*)

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan för att ni ska få en bra utbildning? Berätta!

7 Föräldrar

Inledning

- Hur uppfattar ni att det fungerar i den här skolan för era barn?

Att uppmärksamma, kartlägga och utreda läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

- När uppmärksammades att ditt/era barn är i läs- och skrivsvårigheter?
 - ✓ *Vem/vilka uppmärksammade det?*
 - ✓ *Vad hände sedan?*
- Har det gjorts en utredning av ditt/era barns läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
 - ✓ *Vilka medverkade då?*
 - ✓ *Hur lång var väntetiden för att göra en sådan utredning?*
 - ✓ *Vad hände sedan?*
 - ✓ *Är det något i detta arbete som skulle behöva förbättras? Varför?*

Anpassning av undervisningen

- Hur uppfattar ni att undervisningen anpassas för era barn?
 - ✓ *Hur fungerar det med anpassningen i olika ämnen?*
 - ✓ *Vilket genomslag har råd från experter vid anpassning av undervisningen?*
 - ✓ *Vad görs för att era barn ska ha lättare att läsa olika texter, uppgifter och böcker?*
 - ✓ *Vad görs för att de ska ha lättare att skriva texter, skriva svar på uppgifter osv.?*
 - ✓ *Vilka möjligheter har de att redovisa uppgifter på ett sätt som fungerar för dem?*
 - ✓ *Får de tips och förslag från lärarna om hur de kan göra för att klara olika uppgifter?*
 - ✓ *Hur fungerar det när de gör läxor och uppgifter hemma?*
- Alternativa verktyg
 - ✓ *Vilka alternativa verktyg använder de i skolan och när de gör uppgifter hemma?*
 - ✓ *Vad krävs för att få alternativa verktyg?*
 - ✓ *Har era barn fått tillräcklig information om hur de alternativa verktygen ska användas?*
 - ✓ *Har ni engagerats i arbetet med detta - i så fall på vilket sätt?*
 - ✓ *Vet lärarna hur de alternativa verktygen ska användas?*

- Om prov

- ✓ *Vilka möjligheter har era barn att få extra tid, eller göra på ett annat sätt, när de gör prov?*
- ✓ *Vilka möjligheter har de att göra ett prov muntligt istället för skriftligt?*
- ✓ *Vilka möjligheter har de att använda alternativa verktyg när de gör prov?*

Särskilt stöd

- Vilka former av särskilt stöd får ditt/era barn?

- ✓ *Hur har ni och era barn deltagit i arbetet med åtgärdsprogram?*
- ✓ *Vilka stödinsatser togs med i åtgärdsprogrammen? Vem/vilka har ansvar för insatserna?*
- ✓ *Hur uppfattar ni att det särskilda stödet fungerar?*
- ✓ *Vilket särskilt stöd ges inom resp. utanför klassens ram?*
- ✓ *Vem bestämmer att det ska vara så?*
- ✓ *Hur följs åtgärdsprogram upp?*

Uppföljning, analys och utveckling av verksamheten

- Hur brukar utvecklingssamtalen gå till och vad pratar ni om då?
- Hur tror ni att det kommer att fungera för era barn när de börjar i gymnasiet? *(fråga till föräldrar med elever i årskurs 8 och 9)*

Samverkan

- Hur fungerar samverkan mellan er och skolan?
- Hur fungerar samverkan med personer med specialkompetens om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi?
- Hur fungerar det vid lärarbyten, byte av skola osv.?

Avslutning

- Finns det något som skulle behöva förbättras i den här skolan för att era barn ska få en bra utbildning?